

**Wymagania na poszczególne śródroczne i roczne oceny z biologii
klasa 6 szkoła podstawowa**

Ocena celująca uczeń:

- wykazuje związek symetrii ciała z trybem życia zwierząt
- porównuje tkanki pod względem budowy, funkcji i położenia w organizmach zwierzęcych
- krótko charakteryzuje stułbiopławy, krążkopławy i koralowce
- porównuje budowę, środowisko oraz tryb życia poznanych organizmów
- planuje doświadczenia
- określa związek między zaobserwowanymi różnicami w budowie organizmów ze środowiskiem i trybem życia
- porównuje budowę zewnętrzną oraz czynności życiowe poznanych organizmów
- wyjaśnia funkcjonowanie poznanych narządów organizmów
- podaje różnice między jajorodnością a jajożyworodnością
- wykazuje na wybranych przykładach różnorodność i jedność organizmów w obrębie gromady
- porównuje budowę zewnętrzną i tryb życia kijanki oraz postaci dorosłej żaby
- wykazuje związek budowy i czynności życiowych gadów z życiem na lądzie
- uzasadnia, że wytworzenie błon płodowych uniezależnia rozwój gadów od środowiska wodnego
- określa rolę błon płodowych w rozwoju ptaków
- porównuje rozwój zarodkowy ssaków łożyskowych, stekowców i torbaczy
- wykonuje projekty i prezentuje na forum klasy i szkoły
- bierze udział w konkursach

Ocena bardzo dobra uczeń:

- przedstawia cechy bezkręgowców i kręgowców
- określa tryb życia wybranych przedstawicieli zwierząt
- rozpoznaje i opisuje tkanki
- określa sposoby rozmnażania się polipa oraz meduzy
- prawidłowo stosuje określenia: żywiciel ostateczny, żywiciel pośredni, larwa
- określa miejsce bytowania nicieni pasożytniczych
- określa związek między zaobserwowanymi różnicami w budowie pierścienic a środowiskiem i trybem życia
- przedstawia czynności życiowe poznanych organizmów
- klasyfikuje nieznanego organizm jako przedstawiciela danej grupy na podstawie zaobserwowanych cech budowy zewnętrznej
- porównuje dwa typy rozwoju złożonego – z przeobrażeniem zupełnym i niezupełnym, podaje przykłady
- uzasadnia przynależność poznanych organizmów do kręgowców
- wskazuje przystosowania ryb pod względem budowy i czynności życiowych do życia w wodzie

- wykazuje związek budowy i czynności życiowych płazów ze środowiskiem wodno-lądowym
- wykazuje na wybranych przykładach różnorodność płazów pod względem budowy zewnętrznej i trybu życia
- wykazuje wpływ zmienności cieplności na zasięg występowania płazów i gadów
- wymienia narządy zmysłów gadów i określa ich znaczenie w życiu na lądzie
- podaje funkcje poszczególnych błon płodowych w rozwoju gadów
- określa znaczenie stałocielności w opanowaniu przez ptaki różnych rejonów kuli ziemskiej
- uzasadnia, dlaczego ptaki zaliczamy do owodniowców
- wyjaśnia znaczenie stałocielności w opanowaniu przez ssaki różnych rejonów kuli ziemskiej
- wskazuje przystosowania ssaków w budowie zewnętrznej do różnych środowisk i trybu życia
- określa rolę łożyska w rozwoju zarodkowym ssaków

Ocena dobra uczeń:

- wymienia główne grupy bezkręgowców i kręgowców
- wskazuje budowę tkanek
- wykazuje związek budowy tkanek z ich funkcją
- wskazuje cechy adaptacyjne w budowie tkanek do pełnionych funkcji
- porównuje budowę i tryb życia polipa i meduzy
- identyfikuje nieznaną organizm jako przedstawiciela parzydełkowców na podstawie charakterystycznych cech tej grupy zwierząt
- wykazuje przystosowania tasiemca uzbrojonego i nieuzbrojonego do pasożytniczego trybu życia
- identyfikuje poznany organizm jako przedstawiciela na podstawie charakterystycznych cech tej grupy zwierząt
- wskazuje różnorodność w typie pierścienice mimo podobieństw w budowie zewnętrznej
- przedstawia różnorodność budowy zewnętrznej poznanych organizmów
- przedstawia różnorodność budowy aparatów gębowych oraz odnóży owadów w odniesieniu do trybu życia i rodzaju pobieranego pokarmu
- przedstawia zdolność większości pajęczaków do wysnuwania nici i określa zastosowania tych nici
- wyjaśnia, co to jest zmienności cieplności i określa ryby jako zwierzęta zmienności cieplne
- przedstawia wspólne cechy ryb, płazów
- podaje przykłady działań człowieka wpływających pozytywnie i negatywnie na różnorodność poznanych organizmów
- opisuje etapy rozwoju płazów na przykładzie żaby
- wskazuje przystosowania gadów pod względem budowy i czynności życiowych do życia na lądzie
- opisuje przystosowania ptaków do lotu
- porównuje pióro konturowe z puchowym pod względem budowy i funkcji
- przedstawia charakterystyczne cechy ptaków, ssaków
- określa rolę elementów budowy jaja w rozwoju zarodka

- wykazuje związek między budową dzioba a rodzajem pobieranego pokarmu
- przyporządkowuje ptaki do grzebieniowych, bezgrzebieniowych i pingwinów
- określa znaczenie skóry i jej wytworów w życiu ssaka
- przedstawia sposób rozmnażania się i rozwój ssaków łożyskowych
- wykazuje związek budowy uzębienia ssaków ze sposobem odżywiania się i trybem życia

Ocena dostateczna uczeń:

- wymienia charakterystyczne cechy zwierząt
- przedstawia budowę tkanek
- dokonuje obserwacji mikroskopowej tkanek
- przedstawia główne cechy budowy poznanych organizmów
- przedstawia znaczenie poznanych organizmów w przyrodzie i dla człowieka
- określa sposoby zarażenia się pasożytami oraz zasady profilaktyki
- podaje różnice w budowie zewnętrznej dżdżownicy, pijawki i nereidy
- wskazuje cechy umożliwiające poznany organizm opanowanie środowiska życia
- przedstawia charakterystyczne cechy kręgowców
- podaje przykłady ryb kostnoszkieletowych i chrzęstnoszkieletowych oraz wskazuje różnicę w ich budowie
- podaje przykłady gatunków chronionych w Polsce i uzasadnia potrzebę ich ochrony
- określa płazy i gady jako zwierzęta zmiennocieplne oraz ptaki, ssaki jako zwierzęta stałocieplne
- podaje przykłady płazów ogoniastych i bezogonowych, gadów, ptaków i ssaków
- określa gady jako owodniowce
- wyjaśnia znaczenie gadów w przyrodzie i dla człowieka
- opisuje budowę i rolę pióra konturowego
- określa, co to jest stałocieplność
- określa, na czym polega jajorodność
- rozpoznaje elementy budowy jaja
- podaje przykłady zachowań ptaków w okresie godowym
- przedstawia przykłady działań człowieka wpływających na różnorodność ptaków, ssaków
- wyróżnia różne rodzaje zębów ssaków i określa ich rolę
- odróżnia ssaki łożyskowe od stekowców i torbaczy

Ocena dopuszczająca uczeń:

- podaje przykłady zwierząt żyjących w różnych środowiskach
- określa, co to jest tkanka
- klasyfikuje tkanki zwierzęce
- określa funkcje tkanek
- przedstawia środowiska i tryb życia poznanych organizmów
- wymienia cechy umożliwiające zaklasyfikowanie organizmu do danej grupy
- określa znaczenie wybranych organizmów w środowisku i dla człowieka
- wymienia gromady zwierząt zaliczanych do kręgowców

- opisuje budowę zewnętrzną kręgowców i bezkręgowców (najbardziej charakterystyczne elementy)
- przedstawia sposób rozmnażania się i rozwój ryb, płazów, gadów ptaków i ssaków
- wymienia organizmy zmiennocieplne i stałocieplne
- określa typ zapłodnienia i formę rozrodu ptaków
- odróżnia gniazdowniki od zagniazdowników
- rozpoznaje pospolite ptaki, ssaki w najbliższej okolicy
- określa różnorodność ptaków pod względem rozmiarów i upierzenia
- rozpoznaje przedstawicieli ssaków wśród innych grup zwierząt
- wyjaśnia, co to znaczy, że ssaki są żyworodne
- podaje przykłady ssaków łożyskowych, torbaczy i stekowców

